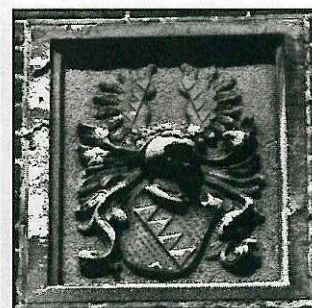

ASBECK, GESCHER EN LEGDEN

Begunstigd door prachtig weer begonnen we op 19 mei j.l. met enige minuten vertraging ons jaarlijks reisje. Deze keer was het gebied over de grens, gelegen ten oosten van Winterswijk, ons reisdoel. Voor tien uur waren we al bij Gasthof "Waldkrone" te Legden, Kreis Ahaus, waar we genoten van heerlijke "Kaffee mit Kuchen". Hier was het ook dat we de gids, voor een groot deel van de verdere tocht, mochten begroeten. Het was de vroegere waard van deze uitspanning Herr Brüggemann die zich ook nadat hij met pensioen was gegaan graag met de geschiedenis van zijn woongebied bezig houdt.

Na de koffie vertrokken we naar het kasteel Egelborg bij Legden, een huis gelegen aan de Dinkel en bewoond door Freiherr Klemens von Oer. We genoten, mede door het fraaie weer, van de prachtige wandeling om het gebouwencomplex. Het moet in de bloeitijd een zeer fraai geheel geweest zijn. Thans zou een flinke restauratie welkom zijn, maar dat zal wel een zeer kostbare zaak worden. In de vroege middeleeuwen werd het kasteel bewoond door de Heren von Eghelmarinc. In 1400 werd het goed "Egelberding" genoemd en was toen in het bezit van de borgmansfamilie Von Billerbeck.

Het wapen van het geslacht Von Oer.

Het kasteel Egelborg zoals wij dat mochten aanschouwen.

De Noordvleugel van het hoofdgebouw is het oudste; daar tegenaan staat een torentje met renaissancekenmerken en er staat het jaartal 1559 op. In 1714 werd de westelijke vleugel herbouwd, deze heeft dan ook typische barokkenmerken. In dit gedeelte van het kasteel bevindt zich een zeer fraaie empirezaal. Het poortgebouw is helaas in de 19^e eeuw afgebroken en vervangen door het huidige in neogotiek dat minder te waarderen is. Door huwelijk van de erfdochter Elisabeth Margaretha von Billerbeck, wed. von dem Berge zu Neuengraben, met Jobst Casper von Oer

in 1670, kwam de Egelborg in het bezit van deze familie. Er is overigens een aanwijsbare familierelatie met de vroegere bewoners van Welveld. Op een helaas verdwenen monument in de oude kerk in Borne, ter nagedachtenis van Christoffer Scheele tot Welvelde, prijkte eens

het geslachtswapen van Oer tussen de overige kwartieren. Christoffer was n.l. achterkleinzoon van Johan Scheele die gehuwd was met een telg uit het geslacht Von Oer.

Het kasteel lieten we achter ons om een deel van de oude kern van Legden te bewonderen. Ook hier vertelde onze gids tal van bijzonderheden. Er waren fraaie, helaas (nog) niet

De Brigidakerk in Legden

gerestaureerde panden in de Busshook, verder een spieker en de fraaie St. Brigidakerk. De kerk is vernoemd naar de Heilige Brigida van Ierland ($\pm 450-523$) die de abdis was van het eerste klooster in Ierland genaamd Cildera (dit is: kerk van de eik; het staat in het huidige Kildare). Brigida, of Brigitta zoals ze in Nederland ook wel wordt aangeduid, was de beeldschone dochter van het stamhoofd van Leinster en zou worden uitgehuwelijkt. Ze wilde in het klooster en bad, als christen, vurig om toch maar lelijk te mogen worden. Haar gebed werd verhoord en zo bleef ze maagd en kon in het klooster gaan waar ze abdis werd. Later zou haar schoonheid zijn teruggekeerd...

De kerk zou zijn gesticht door Bisschop Hermann I van Münster (1032-1042). Een groot deel van de kerk is echter duidelijk van latere datum. Dit laat-Romaanse kerkgebouw was het bezoeken zeker waard. Het bevat een typische boogconstructie met ronde vormen. Enkele fraaie grafstenen met wapens van plaatselijke notabelen sieren de wanden. Zeer bijzonder is de afbeelding van de "Boom van Jesse" in het middelste koorvenster. Het is het oudste kerkvenster van Münsterland en stamt uit de jaren 1230-1250.

Een prima diner genoten we in gasthof "Reers" in Asbeck. Na het diner bezochten we de watermolen en de Stiftkerk. We besloten de rondwandeling in de Stiftpoort, nadat we een winkeltje, "Im Kreuzgang" geheten, gevestigd in het oudste gebouw van Asbeck hadden bekeken. Dit gebouw maakte eens deel uit van het oude klooster. Het Stift Asbeck werd in 1136 door de bisschop gesticht. In 1173 werd het een vrouwenklooster waarna in 1188 de bouw van de kruisgang een aanvang nam. Het klooster is in 1806 opgeheven.

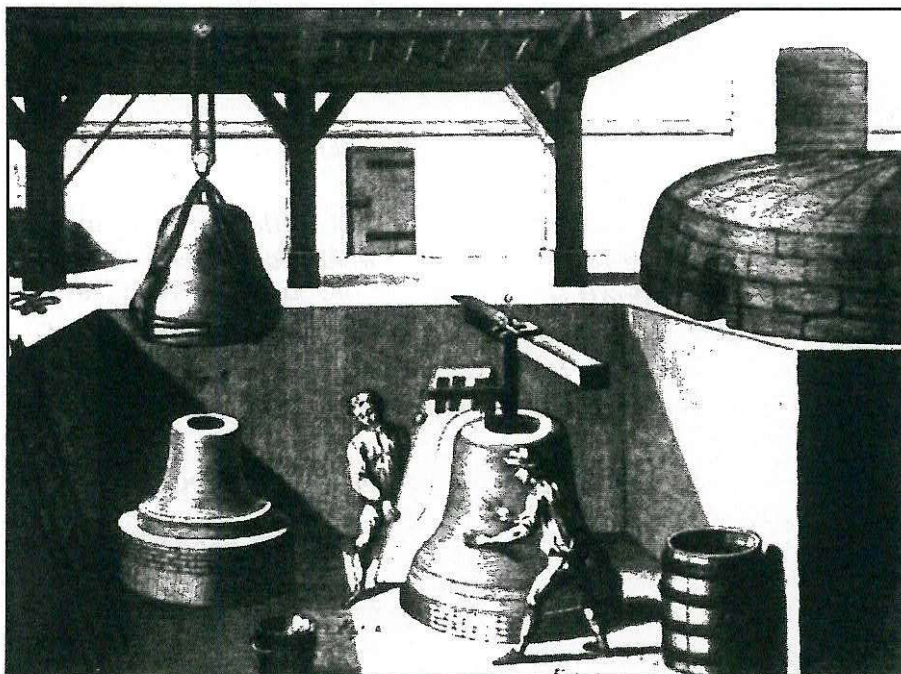
In de bovenzaal van de Stiftpoort namen we afscheid van onze gids die we daarna terug brachten naar Legden, terwijl we onderweg nadachten over het mooie feit dat de rond 1200 inwoners van dit dorpje kans zien om zoveel moois te behouden!!

Rechts het winkeltje "Im Kreuzgang" te Asbeck.

Ons volgende en laatste reisdoel van deze dag was het klokkemuseum in Gescher. Dit museum beschikt over een uitgebreide verzameling van oude klokken en men brengt er fraai in beeld hoe klokken werden gegoten. De rondleiding werd soms wat luidruchtig door de klankdemonstraties met o.a. een rubberen hamer. Het gieten van een klok werd uitgelegd en gaat als volgt (er zijn meer mogelijkheden): Men maakt een holle ruwe stenen vorm die met leem wordt omgevormd tot de gewenste binnenklokvorm. Na drogen met een klein vuurtje binnen de stenen vorm, wordt de z.g. valse klok van leem gemaakt die via een dun waslaagje vrij blijft van de basisvorm. Het geheel wordt van een laagje was voorzien en de versieringen, in was, worden aangebracht. Na uitharden en opnieuw drogen wordt de mantel aangebracht die, wanneer ook deze voldoende is uitgehard wordt verwarmd om de was te verwijderen. Daarna wordt de mantel opgehesen waarna de valse klok verwijderd kan worden. Na terugplaatsen van de mantel wordt het geheel rondom in aarde opgesloten en aangestampt om te voorkomen dat de lemen buitenmantel tijdens het gieten zou barsten. Daarna wordt de klokkroon, d.w.z. het deel waar de ophangogen in gegoten moeten worden, geplaatst.

Vervolgens kan het eigenlijke gieten beginnen waarbij een vloeibaar mengsel van koper en tin bij een temperatuur van meer dan 1000 °C wordt ingegoten.

Het maken van de binnen- en buitenmal voor het gieten van een klok.

Al met al was ook dit alles weer de moeite van het bekijken waard. De bezoekers hebben kennelijk zeer genoten van dit midden in een cluster van musea gelegen klokkemuseum. Na een vlotte thuisreis arriveerden we tegen zes uur weer in Borne. We mochten terugzien op een zeer geslaagde reisdag. De leiding komt weer alle lof toe voor de goede organisatie van dit voor een ieder zo aantrekkelijke programma. Dank dus aan de reisleiding en volgend jaar graag een nieuw programma!

F.J. van Capelleveen.

Ok de langste reis begeent met 'n trad